

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся! Рік видання 8-й

№ 9 (252)

СЕРЕДА

25

БЕРЕЗНЯ

1964 року

Ціна 1 коп.

ОРГАН ПАРТБЮРО, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, ПРОФКОМУ,
МІСЦЕВКОМУ ТА РЕКТОРАТУ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

ПРОБЛЕМИ НАШОЇ ПРОФЕСІЇ

УЧИТЕЛЬ — ТЕОРЕТИК, ПРАКТИК, НОВАТОР

Широкий розвиток продуктивних сил, впровадження нової техніки вимагають набуття і розвитку відповідних навичок радянської людини, які вона одержує в процесі всебічного політехнічного навчання як в середній школі, так і у вузі.

На сьогодні в педагогічній пресі навколо питання про правильність постановки політехнічного навчання розгорнулася широка дискусія. Йдуть пошуки нових шляхів здійснення цього великого завдання сучасності, адже справа тут іде про всебічний розвиток і виховання активних будівників комунізму.

Для конкретного втілення цієї мети є багато невикористаних можливостей! Особливо це видно в нашому інституті, де можна конкретно з'ясувати, як потрібно розвивати в учнів творчий характер повсякденної праці. Необхідно, виходячи з наших умов, шукати об'єктивні процеси розвитку розумової і фізичної праці учнів.

Саме в зв'язку з цією проблемою на одному з засідань кафедри загальнотехнічних дисциплін було поставлено питання про виготовлення приладів з фізики студентами у навчально-виробничих майстернях.

І це зрозуміло, адже студент виготовляє в майстернях не абстрактні вироби, не механічно робить, а виконує корисну працю, результати якої потрібні суспільству.

Наприклад, виготовляючи той чи інший прилад, студент міцно засвоює його будову, закон фізики, на основі якого він будується. Отже, знання, які при цьому набуваються, можуть бути з успіхом використані при вивченні і навчанні школярів у майбутньому, коли він стане викладачем виробничого навчання. Характерно, що при виготов-

ленні приладів студент виконує цілий комплекс послідовних виробничих операцій. Наприклад, при виготовленні приладу «балеринка» студент не тільки практично вивчає прийоми згинання проволоки, свердління, обточування циліндричної деталі на токарних верстатах, різання, стругання, довбання деревини, але й творчо підходить до створення цього приладу. Спочатку на приладі нитка, яка утримувала важки на рамці у визначеному стані, перепалювалася сірником, але через деякий час вона вже розв'язувалася автоматично. Цього домоглися студенти ще й тому, що вони беруть участь у роботі студентського конструкторського бюро, яким керує доц. М. Кіраковський. А при вирішенні питання про автоматичне опускання важків приладу студенти зіткнулись з проблемами елементарної автоматики. Питання було вирішено. І вже через деякий час проф. М. Понирко про-

понує другий варіант опускання важків, який був здійснений при виготовленні приладу. Вивчаючи шляхи удосконалення приладу, ми бачимо, що його конструкція не залишилася у первинному вигляді, а поступово змінювалася, полішувалася. Цьому послужила велика робота студентів разом з викладачами. Крім усього, що ми зазначили вище, у процесі цієї роботи у студентів ще виробляються почуття колективізму і товариські відносини. Підвищуються теоретичні знання, практичні навички праці, що має важливе значення і для засвоєння матеріалу інших предметів, особливо з креслення та нарисної геометрії. Це важливий, потрібний процес.

Л. ПИВОВАРОВ,
зав. кафедрою загально-
технічних дисциплін,

В. ЛАВРИНОВИЧ,
асистент кафедри.

НАМ ГІДРОВІДАЛИМ

БЮРО РОЗГЛЯНУЛО

Комсомольське бюро мовно-літературного факультету на своєму засіданні 21 березня попередньо розглянуло кореспондентської газети «За педагогічні кадри» від 17.III 1964 року, в яких розповідалося про поведінку студентів В. Торби і А. Папуші. Члени бюро визнали, що осудження заслугує не тільки вчинок В. Торби, але й поведінка студентки С. Соловей. Як виявилось, обоє вони в даному випадку не дотримувалися правил культурної поведінки, взаємно ображали одне одного. Студрадї гуртожитку № 2 в цьому випадку потрібно було покарати не тільки В. Торбу, що було зроблено, але й С. Соловей.

Комсомольське бюро засудило поведінку Л. Чумак і М. Полякової, які поставилися не об'єктивно до цього випадку, обмежившись лише захистом С. Соловей, в той час, коли її поведінка також заслуговує на осудження.

Бюро також зазначає, що, як свідчать факти, А. Папуша втрутився у конфлікт між В. Торбою і С. Соловей, але зробив це недостатньо активно. Тому скарга на нього, зроблена у образливій формі, у значній мірі є безпідставною.

ЛУНАЄ СЛОВО ПОЕТИЧНЕ

Це був справді ліричний вечір. Виступали лише молоді поети — і за віком, і за творчістю. І недаремно пригадалися слова Григорія Кириченка:

Поетія — різьба по каменю,
Я — електрод, без маси
не горітиму!

Так, творчість вимагає великих зусиль, щоденної кро-

піткої праці, тут треба горіти на всю силу. І плоди своєї праці віддавати людям.

Вони лише починають, ці скромні, прості хлопці, наші товариші. Одні з них мають чималі успіхи, інших спіткають і невдачі, але для всіх властиве одне — невтомні, наполегливі шукання. Про це свідчили і виступи на ве-

чорі в гуртожитку № 2 молодих поетів, членів літературної студії нашого інституту М. Климчука, П. Ігнатенка, Г. Кириченка, М. Гуменюка, В. Бабича. Вони щиро розмовляли зі своїми ровесниками, і видно було, що кожен із слухачів близько сприймає хвилюючі поетичні слова.

На вечорі виступив також поет-робітник Михайло Брагінський.

— Хай щастить вам, друзі,
у творчості! — таким було побажання студентів.

— Нехай!

В. ЧУХЛІБ,

На фото: виступає поет-робітник М. Брагінський.

КОНКРЕТНІСТЬ — ОСЬ ЩО НА ЧЕРЗІ ДНЯ

Чергове засідання ідеологічної комісії при партбюро інституту було присвячене розглядові ідейного змісту й спрямованості репертуару художньої самодіяльності на факультетах. Ось які думки були висловлені з цього важливого питання.

Л. Нестеровська. Художня самодіяльність — це найбільш масова форма радянського мистецтва. Вона відіграє важливу роль в естетичному вихованні трудящих. Художня самодіяльність покликана не тільки задовольняти естетичні потреби нашої молоді, а й формувати їх. Народна капела (керівник О. Петровський) — приклад того, як треба працювати. Жіночий хор педфаку під кер. В. Іконника теж стоїть на належній висоті. Так само хор музикально-педагогічного факультету, інструментальний колектив, чоловічий хор фізмату, вокальний ансамбль педфаку і ін. Гірше справи з оркестром народних інструментів, ще гірше — з танцювальним колективом, якого по суті не існує, в чому насамперед вина керівника І. Раткевича. Потребують уваги й підтримки естрадні жанри. Настав час створити студію художнього слова. Пора позбутися сліпого наслідування, штампів, утворювання.

О. Коваленко. Інституті потрібні студії художнього слова і драматична. Бажано, щоб їх керівники працювали з оплатою.

М. Лисенко. За ідейний рівень художньої самодіяльності повинні відповідати і кафедра музики, і художня рада, і керівники факультетів, громадських організацій. Зокрема, на факультетах мусить бути господар, який би відповідав за якість кожного виступу. Наш інститут повинен мати духовий оркестр. Треба підняти питання про акустику актового залу.

О. Ткаченко. Недостатню увагу ми приділяємо організаційній стороні в підготовці самодія-

ності. Часто у нас не вистачає керівників.

Творчі колективи, ансамблі повинні бути завжди готовими до виступу перед населенням. Цього не розуміють деякі керівники, зокрема т. Іконник, в якого відсутнє почуття відповідальності. Ще гірше робить І. Раткевич, шукаючи винуватих у своїй бездіяльності. Танцювальний ансамбль слід забезпечити місцем для роботи, а також надати йому хорошого керівника. Наближаються оглядові вечори факультетів, заключний інститутський, районний, і ми повинні з відповідальністю поставитися до цього.

В. Богмат. Ідейний зріст репертуару — головне в нашій самодіяльності, у її впливові на формування нової людини. Тому не можна пускати на самотпів підготовки художніх вечорів, концертів, оглядів. Потрібне всебічне обговорення кожного виступу, повсякденна допомога громадських організацій у цій важливій справі. Репертуар повинен відбивати героїзм нашого народу на всіх ділянках боротьби за побудову комунізму. У підвищенні його ідейного змісту значну роль повинні відігравати громадські організації факультетів. Слід виробувати актив, ентузіастів народного самодіяльного мистецтва.

НАШ. КОР.

Перший урок

Етюд М. Гуменюка.

ВЧИТЕЛЬ

Ось вони! Ось вони, ці комиші,
Стежки вузькі та густі спорніші.
Тут я в дитинстві худобину пас,
В батька зростало п'ятеро нас
Я ще носив на підтяжці штани,
Торба з окрайцем, батіг і — жени!..
Ось вони! Ось вони, ці комиші —
Згадки дитинства спливали в душі!
Соняшник зрізати, зробити би коня,
Вітер хай в полі мене здоганя!
Трави шепочуться з ним на роздолі:
— В ріднім селі він, у рідній він школі?!
— Вчителем буде! — шепче верба,
— До нас повернувся! — шепче юрба.
Ось моя стежка, терни, комиші —
Радість сповна так і хлюпа в душі!..

В. ГРИНЬКО.

Вже другий рік у нас на факультеті працює гурток дошкільної педагогіки. Він складається з кількох секцій, кожна з яких працює над обраною тематикою. Студенти працюють над новинками педагогічної літератури, знайомляться практично з роботою дитячих садків. Все це дає змогу краще опанувати свою професію. Про свої досягнення студенти звітують на щорічних наукових конференціях. Крім того, гуртківці на своїх засіданнях відзначають пам'ятні дати, знаменні події у педагогічній науці.

Розповідь про секцію «Дитяча творчість у дитячих садках», якою керує З. Борисова. Нещодавно ми відзначали 140-річчя з дня народження К. Д. Ушинського. Готувалися до цієї дати сумлінно. Читали твори великого російського

педагога, готували доповіді. 13 березня відбулося розширене засідання гуртка.

На конференції були заслухані доповіді студентів Г. Губатенко, Л. Якобі. Вони стосувалися переважно педагогічної спадщини К. Ушинського про ігри дітей, про початкове навчання. У роботі конференції, особливо у підготовці до неї, активну участь брали студенти А. Кузнецова, О. Сугак, А. Кравчук, В. Ісаєва, Р. Проскурня, Л. Шут і ін.

Успішно пройшла ця конференція, але, на жаль, на ній було мало присутніх студентів і викладачів дошкільного відділу. Навіть ті, що були запрошені, не всі прийшли. А треба було б, адже це наша спільна справа.

А. СИНЕОК,
студентка IV курсу.

КУТОЧОК ФІЛОЛОГА

ПЛЕКАЙМО РІДНУ МОВУ!

Специфічні особливості мови виявляються не тільки в граматичній будові, але великою мірою і в лексичі — в тих неповторних словесних образах, в особливостях словотворчості, що притаманні тільки цій мові.

Ми, майбутні вчителі, повинні уважно стежити за своєю мовою, дбати про її красу, чистоту, багатство. Ми повинні оголосити рішучу боротьбу проти будь-яких мовних порушень, проти всього того, що веде до засмічення мови.

Сьогодні поговоримо про точність слововживання, про ті факти мовних порушень, які часто на перший погляд навіть не викликають нашої настороженості.

Як часто ми вживаємо слова, яких зовсім немає в літературній мові! Так, у реченні «Перший розділ роботи заключає в собі настанови щодо методики проведення уроку...» замість підкреслених неправильно вжитих слів потрібно говорити «містити у собі» або вдатися до іншої будови речення. Часто в мовній практиці зустрічається слово «являється» у функції зв'язки «є». Іноді говорять неправильно «купив у розстрочку» замість «купив на виплат».

Особливо поширеною хвилю є вживання слів у невластивому їм значенні. Дуже часто можна почути неправильно створене

словосполучення «кидатись у вічі», тоді як годиться казати «впадати у вічі».

Не слід змішувати слова «відкрити», «закрити» і «відчинити», «зачинити». Під відкриттям розуміється початок функціонування якоїсь установи, здійснення якогось заходу («відкрито новий магазин», «відкрито передплату на нове видання творів»), тоді як друге дієслово означає конкретну фізичну дію («відчинити вікно», «зачинити двері»).

Часто в усній або писемній мові можна натрапити на вираз такого типу: «Схема аналізованого речення виглядає так...», «Після зроблених перетворень формула виглядає так...» «Тут слово «виглядає» вживається неправильно, по-українському треба — «мати вигляд».

Внаслідок мовного недбалства в нас майже зовсім вийшло з ужитку слово «квиток»; його витіснило слово французького походження «білет», хоч значення цього слова в українській мові обмежене.

Висока лексична грамотність вимагає невпинної боротьби як з усіма проявами збіднення, уодноманітнення мови, так і з іштучно перекрученими словами, а також непотрібними запозиченнями.

Петро ШАНУИСЛОВО.

ТРЕНУВАТИСЬ? А ДЕ?

У липні цього року в м. Житомирі в боротьбу за першість на спартакіаді Міністерства освіти разом з нашими легкоатлетами, гімнастами та плавцями вступлять і баскетболісти, від успіху яких у значній мірі буде залежати загальнокомандне місце інституту.

Завдання серйозне. Спочатку треба виграти в зональній першості, в якій братимуть участь також баскетболісти інституту іноземних мов (м. Київ), спортсмени Житомира, Бердичева, а потім змагатися за призове місце з п'ятьма переможцями інших зон. З метою підготовки до майбутніх змагань відбулися товариські зустрічі наших жіночих і чоловічих команд з командами Житомирського педінституту. Ігри відбувалися надзвичайно напружено, гостро, але в дружній товариській обстановці.

В перший день жіноча команда гостей, до якої входять кілька кращих гравців міста, досить легко переграла наших дівчат — 37 : 25,

а наші хлопці з величезним зусиллям на останніх секундах гри виграли перемогу — 44 : 43.

Наступного дня команди зустрілися знову. І хоч наші дівчата знову програли, вони були гідними суперниками — лише за кілька хвилин до кінця зустрічі житомирці вийшли вперед. Хлопці ж здобули переконливу перемогу — 73 : 51.

Як бачимо, на цей раз наші команди грали значно краще. Однак, наші баскетболісти, вперше граючи у великому залі, на площадці нормального розміру, не могли одразу пристати до нього. Команда ж м. Житомира має хорошиший зал і значно більше можливостей для нормальних тренувань, ніж наша. Це має неабияке значення для підготовки до спартакіади. Треба врахувати цю обставину, якщо ми хочемо серйозно боротися за призове місце на таких відповідальних змаганнях.

М. ДРОВОЗЮК,
капітан команди.

НА УЗБЕЦЬКІЙ ЗЕМЛІ

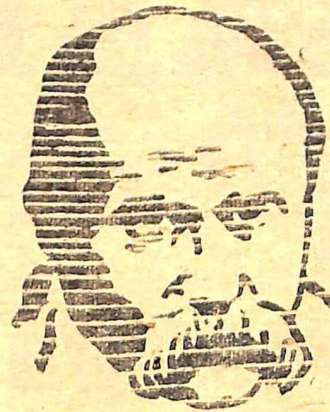
У багатьох організаціях м. Бухари були проведені музикальні і літературні вечори, присвячені творчості Т. Г. Шевченка.

Надзвичайно урочисто пройшов вечір у нашому інституті. Він перетворився у справжній форум дружби. Цьому сприяла та обставина, що до нашого інституту завітав посланець України — доцент кафедри української літератури Київського педінституту П. Хрпко.

9 березня актовий зал інституту був переповнений. Коротким вступним словом вечір відкрив ректор інституту Д. Намазов. Потім виступив наш гість. Він розповів про славний тернистий шлях геніального поета, про його дзвінку, могутню поезію. І як приємно було чути з уст Петра Панасовича безсмертні твори Кобзаря, прочитані ним рідною мовою, мелодійну українську мову.

Після доповіді П. Хрпко передав присутнім привіт від колективу студентів і викладачів Київського педінституту і підніс в дар узбецьким друзям ювілейне видання творів Т. Г. Шевченка, шевченківські календарі, бюст поета. З свого боку, Д. Намазов від імені студентів і викладачів інституту подякував нашому гостеві і попросив прийняти в дар українським друзям сувеніри: національні золотощевні тубетейки, тритомне видання «Канона» Авіценни, нашого славного земляка, «Учені записки» Бухарського педінституту. Під бурхливі оплески присутніх ректор одягнув посланця України в національне узбецьке вбрання: чапан і тубетейку.

Потім був концерт — різноманітний, цікавий. Більшість номерів виконувалися українською мовою. Зворушливо, «як щирі українці», за виразом київського гостя, співали студенти хором пісні на слова Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий», «Заповіт». Приємно було чути пісню «Сонце низенько», виконану українською мовою студентом Фаттаховим,

майстерно виконала українські пісні «Ой, не світи, місяченьку» і «Гандзя» студентка факультету іноземних мов Л. Даманова. Багато було цікавого на цьому незабутньому вечорі.

Розходячись з вечора, ми несли в серцях частку тепла, привезеного з України П. Хрпком, і радісне почуття вічної, непорушної дружби.

Ж. АМІТІНА,
викладач Бухарського педінституту.

ПАМ'ЯТНИК ТОБІ!

Твої нащадки в полум'ї пожару
Царату повалили хижий світ,
Розбивши гніту вікового хмари,
Вони здійснили славний «Заповіт».
Зазеленіла мертва дебр-пустиня,
Колоссям зашуміла цілина,
Бо трудівник-господар у країні,
Бо комунізму розцвіла весна.
Онуки й правнуки твоєї Катерини
Долають в космос зоряні путі,
Іх вдячне людство прославляє нині
За розум світлий, руки золоті,
Борець за правду, мир і дружбу в світі,
За сляво щастя, вічно молоде,
Живеш сьогодні ти не тільки у граніті —
Живеш в серцях, у пам'яті людей.
Твоє ім'я лунає в ческїм домі,
Твої пісні співає Ібрагім,
Тебе шанують негри Оклахоми,
Француз любовно назива своїм.
Нехай минають, плинуть ще сторіччя
У вічності тумани голубі,
Грядущий день комуністичний —
Найкращий пам'ятник тобі!

Н. ПОСТОЛОВСЬКА.

Сідали наших виступів

РОБОТА АКТИВІЗУВАЛАСЯ

Партійне бюро мовно-літературного факультету на одному з своїх засідань обговорило статтю В. Чухліба «І дзеркалом, і маяком», опубліковану в газеті «За педагогічні кадри» від 29 лютого ц. р. Відзначивши слушність критичних зауважень на адресу стінгазети факультету «Радянський літератор», партбюро прийняло рішення, спрямоване на поліпшення роботи редколегії стіннівки. Слід відзначити, що редколегія «Радянського літератора», зокрема редактор Л. Паламар, поживили свою роботу, свідченням чого є останній номер газети, присвячений 150-річчю Т. Г. Шевченка. Цей номер приваблює оформлений. В ньому вміщено чимало цікавих матеріалів з життя факультету, поданих студентами, вірші і нариси про великого Кобзаря.

Змістовну стіннівку «Вітрила», присвячену пам'яті Т. Г. Шевченка, видала літературна студія. Вірші В. Якименка, М. Гуменюка, Г. Кириченка, оповідання В. Лети, П. Ігнатенка, критичний етюд В. Чухліба, гумористичні твори Г. Приходька, І. Поліщука, М. Климчука, А. Гусака — яскраве свідчення зростання талантів — хороших і різних.

ПРОГРАЛИ ВСІ!

На фото: майстер спорту дошках для студентів-філологів. Ю. Ніколаєвський дає сеанс. Хоч би один на нічну звіт! Ні одночасної гри з шахів на 10 кому не вдалося!

СПОРТ

СПАРТАКІАДА БЛИЗЬКО!

Колектив нашого інституту готується в цьому році до відповідальних змагань — спартакіади Міністерства освіти УРСР, яка визначить рівень фізичної культури і спорту в нашому інституті. У збірних командах інституту візьмуть участь ветерани - спортсмени інституту О. Василенко, Н. Шут, Н. Балюра, О. Кушнір і ін. Разом з ними виступить і спортивна «молодь» — М. Івшинна, Ш. Токаренко і ін.

Зараз необхідно всім спортсменам переглянути своє ставлення до занять з спорту, щоб перед спартакіадою бути в найкращій спортивній формі. Кожен спортсмен повинен пам'ятати, що він захищає спортивну честь столичного педагогічного вузу. Ми можемо завоювати призове місце на спартакіаді — для цього є всі можливості. Треба їх тільки реалізувати.

Л. ФІЛІПОВА,
викладач.